

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/206/2012
Identifikačné číslo spisu:	5011899190
Dátum vydania rozhodnutia:	31.10.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:5011899190.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu J. R., bývajúceho v X., zastúpeného JUDr. Jozefom Holičom, advokátom v Bratislave, Lužická 7, proti žalovanej KOTEZA, s.r.o., so sídlom vo Vrútkach, Švermova 3474/2, zastúpenej JUDr. Annou Kokavcovou, advokátkou v Žiline, Framborská 58, o určenie vlastníckeho práva, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 10 C 441/2001, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 7. júna 2012 sp. zn. 9 Co 144/2012, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 7. júna 2012 sp. zn. 9 Co 144/2012 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Martin rozsudkom z 28. februára 2012 č.k. 10 C 441/2001-1030 zamietol návrh žalobcu, ktorým sa domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti - HB budove s. č. XXXX, postavenej na parcele č. 4240/13 v k. ú. L., zapísanej na LV č. XXXX. Žalobcovi zároveň súd uložil povinnosť zaplatiť žalovanej trovy právneho zastúpenia 8 497,56 € na účet právnej zástupkyne žalovanej JUDr. Anny Kokavcovej, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil tým, že pokiaľ by aj žalobca preukázal totožnosť predmetnej budovy s pôvodne žalovanou budovou EMO, nachádzajúcou sa vo L., kód 10108 (ktorú mal nadobudnúť zmluvou o predaji časti podniku zo 14. októbra 1992), previedol ju na spoločnosť ŽELSTAV AZ, s.r.o., v zmysle vtedy platného § 133 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom do 31.12.1992). Žalobca majetok, ktorý získal zmluvou o predaji časti podniku, vniesol v súlade s § 59 ods. 3, § 109 ods. 3 za primeraného použitia § 476 a nasl. Obchodného zákonníka, ako nepeňažný vklad do spoločnosti ŽELSTAV AZ, s.r.o. Pokiaľ v priebehu konania žalobca namietal ne/určitosť dodatku č. 1 k spoločenskej zmluve, súd mal za to, že vymedzenie majetku, ktorý žalobca vložil do spoločnosti ŽELSTAV AZ, s.r.o. v bode 5 Dodatku, je dostatočne určité. Pokiaľ i hnutel'né a nehnuteľné veci neboli v dodatku explicitne vymedzené, boli však presne určené odkazom na zmluvu o predaji časti podniku Železničné staviteľstvo Bratislava, š.p., zo 14. októbra 1992 a jej príloh, s výnimkou dvoch nehnuteľností, ktoré netvorili predmet vkladu. Takéto určenie predmetu zmluvy súd považoval za dostatočne určité. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 7. júna 2012 sp. zn. 9 Co 144/2012 rozsudok

súdu prvého stupňa potvrdil. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej trovy odvolacieho konania 571,58 € na účet právnej zástupkyne žalovanej JUDr. Anny Kokavcovej, do 3 dní. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že čo sa týka skutkových zistení, vyhodnotenia rozhodujúcich skutočností a právneho posúdenia veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nebolo potrebné opakovať (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Žalobca sa svojím návrhom domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorú mal nadobudnúť na základe zmluvy o predaji časti podniku z 30. apríla 1992 s tým, že túto nehnuteľnosť nikdy nevniesol do spoločnosti ŽELSTAV AZ, s.r.o. ako nepeňažný vklad. Dodatok č. 1 k spoločenskej zmluve spoločnosti ŽELSTAV AZ, s.r.o., je podľa jeho názoru neurčitý a nemožno z neho vyvodiť prevod tohto majetku. Za takéhoto stavu potom prvostupňový súd postupoval správne, keď skúmal či zo strany žalobcu došlo k prevodu sporných nehnuteľností zmluvou o nepeňažnom vklade, lebo práve táto skutočnosť bola rozhodujúcou pre posúdenie veci. V tomto smere vykonal vo veci i dostatočné dokazovanie a vyvodil z neho správny záver, keď konštatoval, že žalobca zmluvou o nepeňažnom vklade majetok, ktorý je predmetom konania vniesol do spoločnosti ŽELSTAV AZ, s.r.o. a z tohto dôvodu návrh na určenie vlastníctva zamietol. I odvolací súd dospel k presvedčeniu (v súlade s názorom prvostupňového súdu), že Dodatok č. 1 k zmluve o vnesení nepeňažného vkladu zo strany žalobcu, je dostatočne určitý a možno z neho ustáliť okruh hnutelných a nehnuteľných vecí, ktoré boli vnesené do spoločnosti ŽELSTAV AZ, s.r.o. Z tohto dôvodu potom napadnutý rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny potvrdil (§ 219 O.s.p.). O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Navrhol zrušiť rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvého stupňa a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. d/, f/ O.s.p. Odňatie možnosti konať pred súdom videl v tom, že odvolací súd rozhodol o odvolaní bez nariadenia pojednávania a nešlo o prípad podľa § 214 ods. 2 O.s.p., ak účastníka na pojednávanie riadne nepredvolal, ak odvolací súd vo veci rozhodol bez toho, že by bola dodržaná zákonom stanovená lehota na prípravu pojednávania atď. Je toho názoru, že v konaní a rozhodovaní nielen súd prvého stupňa, ale aj súd odvolací vec nesprávne právne posúdil, čo malo za následok porušenie ustanovenia § 237 písm. d/ O.s.p. Názor odvolacieho súdu je nesprávny. Tvrdenie odvolacieho súdu vykazuje vady konania v nepreskúmateľnosti listinných dôkazov, nerešpektuje zákonné (kogentné) ustanovenia a hlavne nerešpektuje svoje vlastné právne názory vyslovené v rozhodnutiach (zo dňa 1.3.2005, 26.10.2010 a zo dňa 27.10.2011), čo malo rovnako za následok porušenie ustanovenia zákona podľa § 237 písm. d/ O.s.p. Ďalej namietal porušenie § 157 ods. 2 O.s.p. Uviedol, že na Okresnom súde Bratislava I sa stále koná o neplatnosti registrácie Dodatku č. 1 Zmeny spoločenskej zmluvy z 23. novembra 1992 na základe návrhu podaného 28. júna 1995, spor je vedený pod sp. zn. 10 C 51/99 (doposiaľ neskončený ani na prvom stupni). Pokiaľ súdy registráciu použili ako právne relevantný dôvod prevodu vlastníctva, porušili zákon podľa § 237 písm. d/ O.s.p.

Žalovaná pokladá dovolanie žalobcu za nedôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je

dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky vyššie uvedených rozsudkov, preto prípustnosť dovolania z § 238 O.s.p. vyvodit' nemožno.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnutý rozsudok nebol vydaný v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľ vady v zmysle § 237 písm. a/ až c/, e/, g/ O.s.p. nenamietal a tieto nezistil ani dovolací súd.

Dovolateľ ako dovolací dôvod uviedol § 237 písm. d/ O.s.p. (v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie).

Prekážku prv začatého súdneho konania (litispendencia) upravuje ustanovenie § 83 O.s.p., podľa ktorého začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie. Prekážka litispendencie je daná vtedy, ak v novom konaní ide o tú istú vec, teda o to isté, o čo ide v inom konaní. Samotná skutočnosť, že v určitom konaní je jeho predmetom to isté právo alebo že jeho účastníkmi sú tí istí účastníci, ešte neznamená, že ide o tú istú vec. Totožnosť veci charakterizujú určité znaky, ktoré musia byť dané zároveň a sú nimi: totožnosť osôb a totožnosť predmetu konania. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený, t.j. o nárok založený na rovnakom právnom dôvode a vyplývajúci z rovnakých skutkových okolností. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je samo osebe významné, ak majú tí istí účastníci v rôznych konaniach rozdielne procesné postavenie. Tých istých účastníkov sa konanie týka aj vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia účastníkov, ktorí sú (boli) účastníkmi už prv začatého konania. Pokiaľ z uvedených znakov chýba čo i len jeden, nejde o tú istú vec, takže prebiehajúce iné konanie nemôže zakladať prekážku litispendencie. V danom prípade jednoznačne chýba totožnosť predmetu konania (určenie vlastníckeho práva a ako uviedol žalobca neplatnosť registrácie Dodatku č. 1 Zmeny spoločenskej zmluvy z 23. novembra 1992). Námietať dovoľateľa preto nebola dôvodná.

Ďalej žalobca namietal vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú videl jednak v porušení ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. ako aj v tom, že odvolací súd nenariadil pojednávanie a v porušení § 156 ods. 3 O.s.p. (vychádzajúc z obsahu dovolania).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie uznesenia bolo presvedčivé.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky p o preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody svojho rozhodnutia. Rovnako

odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu (napr. I. ÚS 188/06). Táto námietka bola taktiež nedôvodná.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b) ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, c) to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd, keďže nešlo o situácie uvedené v ustanoveniach § 214 ods. 1 písm. a/ až c/ O.s.p., nemusel nariadiť pojednávanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že odvolací súd tým, že vo veci nenariadil pojednávanie neodňal žalobcovi možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 156 ods. 3 O.s.p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

Zo spisu je zrejmé, že na č.l. 2022 spisu sa nachádza „Zoznam vecí určených na deň 7. júna 2012 na prejednanie a rozhodnutie bez nariadenia ústneho pojednávania...“. V závere tohto zoznamu je uvedené, že zoznam bol na úradnej tabuli súdu vyvesený 4. júna 2012. Z uvedeného vyplýva, že lehota stanovená zákonom nebola dodržaná. Ak by odvolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného § 156 ods. 3 O.s.p. oznámil by miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu najneskôr 2. júna 2012. Uvedeným postupom odvolacieho súdu, ktorý sa priechil § 156 ods. 3 O.s.p., došlo k odňatiu možnosti dovolateľa konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Verejné vyhlásenie rozsudku je úkon súdu, ktorý je z hľadiska vecného, časového, miestneho a personálneho neopakovateľný a nezameniteľný s iným úkonom súdu. Ak súd účastníka neupovedomil zákonu zodpovedajúcim spôsobom o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, odňal mu možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.); táto procesná vada konania je odstrániteľná len zrušením rozhodnutia vydaného v konaní, v ktorom k nej došlo (R 14/2010).

Požiadavka na verejné vyhlásenie rozsudku v zmysle článku 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky vychádza z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, preto jej podstata a účel sa nemôže zásadne odlišovať od definície podanej v kontexte týchto zmlúv, napr. Európskym súdom pre ľudské práva.

Ústava zaručuje nie teoretické a iluzórne práva, ale konkrétne a účinné, preto požiadavku verejného vyhlásenia rozsudku možno považovať za splnenú len vtedy, ak má verejnosť možnosť získať informácie o dátume a mieste vyhlásenia rozsudku tak, aby pri takomto zverejnení mohol byť prítomný ktokoľvek, kto má o to záujem, pričom vo vzťahu k účastníkom konania sa musí vychádzať z prezumpcie tohto záujmu (porovnaj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 5/02).

Verejné vyhlásenie rozsudku súvisí s povinnosťou všeobecného súdu upovedomiť o tom účastníkov konania (dodržaním postupu podľa § 156 ods. 3 O.s.p.). Účastník konania má právo byť prítomný na vyhlásení rozsudku súdu a len on sám môže rozhodnúť, či sa tohto zasadnutia zúčastní alebo nezúčastní (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. apríla 2011 sp. zn. 3 Cdo

236/2010).

Odvolací súd teda uvedeným chybným procesným postupom (nedošlo k oznámeniu miesta a času vyhlásenia rozsudku v zmysle cit. § 156 ods. 3 O.s.p. včas) nevytvoril žalobcovi zákonom predpokladanú procesnú možnosť účasti na verejnom vyhlásení napadnutého rozsudku.

Vzhľadom na výskyt procesnej vady konania uvedenej v § 237 O.s.p., ktorá zakladá prípustnosť dovolania žalobcu a zároveň aj jeho opodstatnenosť (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), zrušil odvolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.). Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti ako ani ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.